

22.10.2020

HUAWEIN LAUSUNTO LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNALLE

Huawei Technologies Oy (Finland) Co., Ltd. ("Huawei") kiittää liikenne- ja viestintävaliokuntaa mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä HE 98/2020 laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain ("SVPL") muuttamisesta.

Huawei Suomessa

Huawei on toiminut Suomessa yli kymmenen vuotta. Työllistämme Suomessa tällä hetkellä yli 500 henkeä, joista noin 380 työskentelee Helsingin ja Tampereen tutkimus- ja tuotekehitysyksiköissämme. Teemme Suomessa kansainvälisellä tasolla merkittävää kehitystyötä esimerkiksi 5G-järjestelmäpiirien parissa. Suomen tutkimus- ja tuotekehitysyksiköt ovat myös keskeisessä roolissa Huaweiin päätelaitteiden ja pilvipalveluiden tietoturvatkaisuojen osalta. Suomessa on Huaweiin suurin päätelaitteiden tutkimusyksikkö Kiinan ulkopuolella.

Huawei perusti ensimmäimmäisen tutkimus- ja tuotekehityskeskukseen Helsingin Ruoholahteen vuonna 2012 ja investoineet Suomeen lähes kolme sataa miljoonaa euroa. Viime vuonna investoimme 65 miljoonaa euroa. Tästä summasta 10 miljoonaa euroa on käytetty suomalaisten kumppanien kanssa toteutettuihin yhteishankkeisiin. Näitä yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi Aalto-yliopisto sekä Helsingin, Oulun, Tampereen ja Itä-Suomen yliopistot. Lisäksi teemme tutkimukseen ja tuotekehitykseen liittyvää yhteistyötä monien suomalaisten yritysten ja VTT:n kanssa.

Viestintäverkon kriittisissä osissa käytettävät laitteet (244 a §)

Suomessa lainsäädäntö on jo nyky muodossaan korostanut viestintäverkon turvallisuutta yhtenä keskeisenä sääntelyn tavoitteena ja asettaa velvoitteen suunnitella, rakentaa ja ylläpitää viestintäverkko muun muassa siten, että sähköinen viestintä on tietoturvalista ja viestintäverkko kestää odotettavissa olevat tietoturvaohat ja toimii myös poikkeusoloissa. Liikenne- ja viestintävirastolla on SVPL:n nojalla mahdollisuus antaa muun muassa edellä mainittuihin vaatimuksiin liittyviä tarkentavia määräyksiä, ja rikkomustilanteessa käyttää uhkasakkoa, keskeyttämisuhkaa ja teettämisuhkaa. Liikenne- ja viestintävirastolla on myös mahdollisuus määrätä häiriötä aiheuttava verkkolaitte poistettavaksi.

Verkkoturvaluisuus on kaikkien teletoimialan yritysten keskeinen prioriteetti. Olemassa olevat verkot on rakennettu siten, että ne täyttävät kaikki SVPL:n tietoturvaluisuus, toimintavarmuutta ja teknistä toteutusta koskevat vaatimukset. Verkoissa ei myöskään ole havaittu merkittäviä tietoturvaongelmia eikä niiden ole osoitettu vaarantavan Suomen kansallista turvallisuutta. Myöskään kansainvälisesti ei ole esitetty näyttöä minkään tietyn laitetoimittajan tai verkkolaitetyyppin aiheuttamista uhista. Kiinnitämme huomiota siihen, että 5G tarjoaa paremman tietoturvan kuin mikään aikaisempi verkkoarkkitehtuuri. Suomessa 5G-kärkimaana operaattorit ovat jo tehneet merkittäviä investointeja verkkojen modernisointiin ja tämä on parantanut verkkoturvaluutta Suomessa entisestään. Suomen lähialueilla on useita valtioita, joissa 5G-taajuushuutokauppoja ei vielä ole pidetty Euroopan komission suositukista huolimatta.

Ehdotetun 244 a §:n nojalla voidaan kieltää kansallista turvallisuutta tai maanpuolustusta vaarantavan verkkolaitteen käyttö pelkän epäilyn perusteella. Kielto voi kohdistua vain niihin verkkolaitteisiin, joiden osalta on painavia perusteita epäillä kansalliseen turvallisuuteen tai maanpuolustukseen liittyvää uhkaa. Ehdotus on tältä osin muotoiltu selkeästi ja eri perusoikeuksia oikeasuhtaisesti painottaen. Tämä raja us on perusteltavissa objektiivisella arviolla verkon eri osissa sijaitsevista laitteista kansalliselle turvallisuudelle tai maanpuolustukselle mahdollisesti aiheutuvan uhan todennäköisyydestä.

Kiinnitämme valiokunnan huomiota siihen, että ehdotetussa sääntelyssä olisi kuitenkin perusteltua selkeyttää laitevalmistajan asianosaisasema verkkolaitteen omistajan tai haltijan lisäksi. Verkkolaittevalmistajan kuuleminen olisi tärkeää esimerkiksi tilanteessa, jossa Liikenne- ja viestintäviraston tietoon tulisi jonkun verkkolaittevalmistajan tuotteeseen liittyvä mahdollinen haavoittuvuus, jotta korjaustoimenpiteet voidaan aloittaa mahdollisimman pikaisesti.

Hallintolain 11 §:n mukaan hallintoasiassa asianosainen on se, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee. Oikeuskäytännössä on katsottu, että asianosaisasema syntyy myös sille, johon päätöstä ei ole muodollisesti kohdistettu, mutta jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. SVPL 244 a §:n nojalla tehtävällä Liikenne- ja viestintäviraston päätöksellä voi olla merkittäviä suoria vaikutuksia myös laitevalmistajan oikeuksiin ja etuihin. Hallintolain 34 §:n 4 kohta mahdollistaa asian ratkaisemisen asianosaista kuulematta erityistilanteissa, joten laitevalmistajan asianosaisaseman selventäminen ei myöskään rajoittaisi viranomaisen mahdollisuutta ryhtyä tarvittaessa välittömästi toimenpiteisiin.

SVPL 244 a §:n perustelut jättävät avoimeksi sen, mitä tarkoitetaan vieraan valtion vaikutusvallalla suhteessa yksityisesti omistettuihin yhtiöihin. Mielestämme tämä maininta ei ole tarpeen, sillä määrittelyn rajaaminen yleisesti Suomen etujen vastaiseen vieraan valtion toimintaan kattaisi kaiken toiminnan, riippumatta siitä, toimiiko tällainen vieras valtio suoraan omia instituutioitaan käyttäen vai epäsuorasti asiamiesten, yhdistysten tai yritysten kautta.

Lopuksi

Kansainvälisesti 5G-keskusteluun on kohdistunut huomattavia kauppapolitiisia paineita. Näiden seurauksena eräissä yksittäisissä maissa on keskusteltu toimenpiteistä, jotka voivat EU/ETA-alueelle sijoittuneiden yritysten osalta olla EU:n perussopimusten vastaisia rajoituksia esimerkiksi tavaroiden ja palveluiden vapaalle liikkuvuudelle. Esimerkiksi Huaweiin verkkolaitteita kootaan Unkarissa ja niiden käyttöä koskevat kategoriset rajoitukset tulisivat täten lähtökohtaisesti arvioitavaksi em. sisämarkkinavapauksien rajoittamisena. Tällaiset rajoitukset olisivat myös WTO- ja GATT-sopimusten vastaisia kaupanesteitä. Pidämme hyvin perusteltuna, ettei Suomessa olla säätämässä lainsäädäntöä, joka olisi tältä osin ristiriidassa Suomea sitovien EU- ja kansainvälisoikeudellisten velvoitteiden kanssa.

Suomessa teleoperaattoreilla ja eri hallinnonalojen viranomaistella on pitkät yhteistyön perinteet. Pidämme SVPL 244 b §:ssä tarkoitettua verkkoturvallisuuden neuvottelukuntaa kannatettavana jatkumona tälle tärkeälle yhteistyölle.

Vastaamme mielellämme valiokunnan kysymyksiin kuulemistilaisuudessa.

Huawei Technologies Oy (Finland) Co., Ltd

Mika Lauhde
Vice President, Cybersecurity & Privacy

Tuomas Latola
Lakimies